

KATEDRA MATEMATIKY A DIDAKTIKY MATEMATIKY
POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Autor práce	<i>Vendula Horáková</i>
Název práce	<i>Rozvoj práce se strukturou v mateřské škole</i>
Autor posudku	<i>PhDr. Jana Slezáková, PhD.</i>

Cíle (stanovení, splnění, reflexe splnění)

Autorka diplomové práce Vendula Horáková (studijní obor Pedagogika předškolního věku) formuluje cíl práce hned v Úvodu na straně 9. Klade si za cíl zjistit, které struktury vnímá české dítě v posledním roce předškolního vzdělávání relativně snadno a u kterých typů se vyskytují obtíže, a tyto obtíže charakterizovat a případně doporučit vhodné aktivity, které by předcházely činností v posledním roce mateřské školy. *Autorka plnohodnotně reflektuje cíle v Závěru práce, v první části závěru shrnuje, co všechno v rámci diplomového úkolu udělala a jaké výsledky její výzkum přinesl.* Např. zajímavým výsledkem je, že děti, které chápaly složitější sudý rytmus a lichý rytmus, byly na vyšší úrovni mentálního zrání, což lze tvrdit i dle toho, že tyto děti byly úspěšnější v následujících obtížnějších aktivitách. Dalším zajímavým zjištěním autorky je, že když děti se mohly vrátit k řádkové struktuře (doplňování), tak to udělaly. Sloupcová struktura dělala dětem obtíž. Autorka vysvětluje tuto obtíž. Cituji: „Vliv na vnímání struktur ovlivnila velikost vnímaného objektu, tedy pokud rozměry přesahovaly rozsah jednoho zorného pole, čas, chybovost apod.“ *Jako oponentka práce bych ráda, aby autorka vysvětlila, jaký vliv na vnímání struktur má čas a chybovost.* Dále cituji: „Neúspěch ve sloupcových strukturách mohl být jednou z příčin neúspěchu v plošných strukturovaných celcích, kde se děti musely orientovat ve dvou směrech řádkovém i sloupcovém, přičemž v druhém se vyskytovala nižší úroveň orientace. Druhou možnou příčinou byla provázanost obou směrů ..., každé pole/místo muselo svým doplněním respektovat dvě podmínky současně: zároveň v řádkové struktuře a zároveň v sloupcové.“ *Na základě tohoto zjištění mohla byste uvést vhodnou gradovanou sérii aktivit, které mají potenciál rozvíjet vnímání struktur od řádkových po sloupcové až po ty, kde je dítě vyzváno se orientovat v obou směrech?*

Obsahové části (úplnost, relevance, řazení)

Diplomová práce obsahuje tři hlavní kapitoly (1. Teoretická část, 2. Metodologická část, 3. Praktická část), kterým předchází Úvod, a za nimi je Závěr diplomové práce, Seznam použitých informačních zdrojů a Přílohy. V Úvodu autorka poukazuje na potřebu téma Rozvoj práce se strukturou v mateřské škole zpracovávat, neboť (cituji) „ještě nebylo (podle dostupných materiálů) v České republice systematicky zkoumáno a ani na něj není cíleně zaměřena pozornost.“ Doporučuji autorce, aby se seznámila s publikací Hejný, M.: Vyučování orientované na budování schémat. Aritmetika 1. stupně ZŠ. UK, Pedagogická fakulta, Praha (2014), nebo učebnice od Hejný a kol.: Matematika pro 1. ročník ZŠ, H-mat, o.p.s., 2018. Zde autorka najde mnoho podnětů pro svou práci. Hejný spíše používá pojem rytmus místo struktura, což je nepodstatné.

První kapitola Teoretická část je rozdělena na dvě podkapitoly (1.1 Předškolní dítě z hlediska vývojové psychologie, 1.2 Struktura), první je obsáhlá, má jedenáct podkapitol zaměřených na základní charakteristiku dítěte předškolního věku, na emoční, motivační a sociální vývoj, na pozornost, vnímání, inteligenci, paměť, učení, myšlení, vývoj řeči (komunikace), motoriku, předmatematickou gramotnost. Druhá podkapitola je příhodně věnována pojmu Struktura. *Jako oponentka práce si dovoluji položit otázku, jak např. zamýšlení se v teoretické části nad vývojem řeči se zrcadlilo při zpracovávání praktické části. Domnívám se, že teoretická část by měla být provázána na praktickou, tedy použitá teorie by měla pomoci porozumět získaným datům*

v praktické části. Dokázala byste doložit v praktické části práce, jak Vám teoretická část pomohla porozumět výsledkům kvalitativního výzkumu ve Vaší praktické části diplomové práce? Oceňuji zařazení druhé kapitoly – 2. Metodologická část, která obsahuje pět podkapitol (2.1 Východiska, 2.2 Problém, 2.3 Cíle a úkoly, 2.4 Metody práce, 2.5 Podmínky práce, 2.6 Vymezení specifických pojmů a zkratk). Domnívám se, že např. podkapitola 2.2 Problém, která obsahuje jednu větu, tudíž by tato část neměla být podkapitolou. Naopak v podkapitole 2.3 Cíle a úkoly autorka formuluje čtyři dílčí cíle a následně osm úkolů (které chce autorka splnit v rámci diplomové práce) a devět faktorů, které chce sledovat v kvalitativním výzkumu. Velmi si cením podkapitoly 2.6 Vymezení specifických pojmů a zkratk, kde autorka jasně vymezila pojmy, které bude v praktické části používat a ještě zavedla systém zkratk (kódování) pro stručnější zpracování dat z výzkumu. Třetí velmi obsáhlá kapitola má šest podkapitol: 3.1 Zadání průpravných aktivit, 3.2 Zadání rozvíjejících aktivit, 3.3 Scénáře k připraveným aktivitám, 3.2 Vyhodnocení – průpravné aktivity, 3.5 Vyhodnocení – rozvíjející aktivity, 3.6 Analýza dat, diskuze. Velmi si cením širokého záběru autorky, který je patrný, neboť kapitola třetí obsahuje sedmdesát pět stran. Ovšem hned na začátku kapitoly je uvedeno, že pro lepší orientaci v metodické části diplomové práce jsou u popisu jednotlivých úkolů vloženy náhledy pracovních listů a zadání 3D úkolů ... (str. 40). Mohla by mi autorka ukázat, kde se v metodické části diplomové práce nacházejí náhledy pracovních listů a zadání 3D úkolů?

Odborná část (matematika/didaktika: náročnost, správnost, výstavba, konzistence apod.)

Z hlediska odbornosti považuji práci za výbornou, jak v oblasti zvolené náročnosti a správnosti. Práce je obsáhlá v části teoretické i praktické, přičemž obě části jsou vyvážené. Výstavba je v pořádku.

Přínos (originalita, použitelnost apod.)

Domnívám se, že práce je přínosná a využitelná v praxi. Na práci je zřetelná hloubka ponoření studentky do problematiky.

Formální náležitosti (gramatika, styl, typografie, grafické části, odkazy a citace, celková úprava)

Práce splňuje formální náležitosti, nejsou v ní gramatické, ani typografické chyby. Citace jsou uvedeny správně. Celková úprava je přehledná. Práce je psána kultivovaným jazykem.

Zdroje (reprezentativnost, relevance, použití)

Použité zdroje jsou relevantní. Data získaná výzkumem jsou nadmíru dostačující.

Hodnocení:

Práce z mého pohledu splňuje podmínky kladené na diplomovou práci a doporučuji ji k obhajobě.

Datum a podpis autora posudku: 8.9. 2018 Jana Slezáková